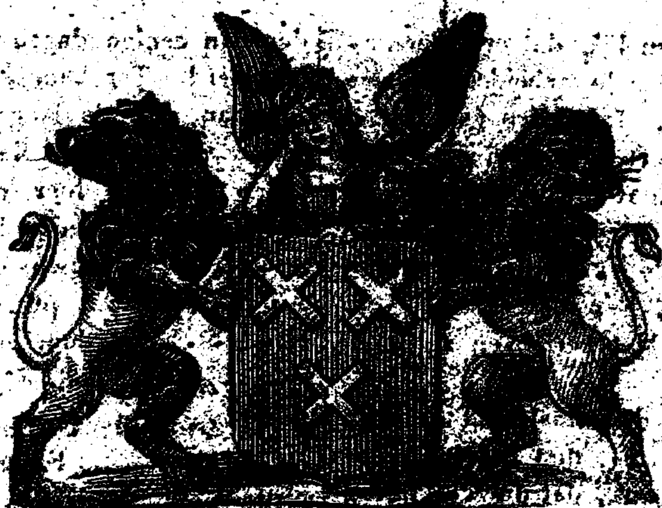
No. 68 — 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 21 Maart.

FRANKRIJK.

Parijs, den 17den Maart.

De kamer van afgevaardigden houdt zich thans bezig met de behandeling van de artikelen der voorgedragene wet op het middelbaar onderwijs. Zij gaat daarmede slechts langzaam voort.

De kamer heeft voorts heden de commissie benoemd voor het onderzoek der wet op de geheime fondsen. Van de negen gekozen leden behoort dit slechts een tot de oppositie, te weten die door het vierde bureau benoemd, de markies *Mornay*, zwager van den maarschalk *Soult*. In vele der bureaux waren de leden der oppositie niet opgekomen, hetgeen zou doen denken, dat men er van afgezien heeft, om dit ontwerp te bestrijden, hetwelk, aangezien de veiligheid van den persoon des Konings er in betrokken is, te veel kansen voor de aanneming voor zich heeft en het ministerie een gemakkelijken triomf zou bezorgen.

Meer tegenkanting schijnen, reeds bij de pairs, de wetten op de verpligte aangifte in zake van komplot te ontmoeten. Gisteren avond hadden de heeren *Barthe*, *Decazes* en *d'Argout* eene bijeenkomst op het Luxemburg, waarin over het nuttige en gepaste van die wet zou zijn gehandeld, en deze drie staatslieden, op verschillende gronden, het raadzaam zouden hebben geoordeeld, dat dit ontwerp door de aanneming niet tot wet wierd gemaakt. Sommigen willen in die bijeenkomst eene overlegde zaak zien, om het ministerie gelegenheid te verschaffen de gedachte wet in te trekken.

Men verwacht dat morgen of maandag het rapport van den heer *Janvier*, over de buitengewone credieten, ten behoeve van Algiers zal worden gelezen. Dit stuk moet zeer lang zijn, doch in 't algemeen slechts de uiteenzetting der daadzaken en der bijbehoorende documenten behelzen.

Maandag zal ook het rapport over het ten dienste der stad beschikbaar gestelde terrein van het voormalig aartsbisschoppelijk paleis worden uitgebragt. De commissie heeft zich eenparig voor het ontwerp verklaard. Wat de protestatie van den aartsbisschop betreft, de groot-zegelbewaarder heeft die zaak in handen van den staatsraad gesteld.

— Dezen morgen is een buitengewoon courrier uit de spaansche hoofdstad aan het ministerie van buitenlandsche zaken aangekomen; de heer *Molé* begaf zich na de ontvangst terstond naar de Tuilerien; de spaansche gezant *Campuzano*, de hertog *van Frias* en de generaal *Cordova*, werden daarna bij den president van den raad ontboden, doch over den inhoud der depeches lekte in het openbaar niets in het minst uit.

— Het schijnt dat de staat der westelijke provincien het gouvernement eenige ongerustheid baart en men vreeze koestert, dat de aanhangers van het vorige stamhuis het hoofd aldaar weêr willen opsteken. Een aide-de-camp van den Koning is derwaarts vertrokken.

— Het gerucht van het overlijden van den heer *de Pradt* is voorbarig geweest. Het schijnt thans zelfs dat zijn toestand eenigen hoop op verbetering laat.

— De Parijsche *Moniteur* van gisteren behelst het volgend berigt: „Van de telegraphische depeche in den *Moniteur* van den 14den daaraan opgenomen, heeft men den volgenden morgen het slot ontvangen, bestaande in een enkel woord, waarmede de zinsnede alzoo voltooid werd:

„Eene zijner kolonnen (van *Espartero*) heeft 500 gevangenen in Durango gemaakt.""

Die onvolledigheid is de oorzaak geweest, dat het *Charte* van dien ... dit niet gezonden was geworden, hetzelve niet opgenomen heeft.

Behalve dit ... berigt, schijnt men te Parijs gisteren niets anders omtrent de zaken van Spanje vernomen te hebben. Het *Journal des Débats* van gisteren behelst enkel het volgende:

„Men heeft nog geene officiele bijzonderheden over de krijgsgebeurtenissen van Guipuzcoa. Het schijnt dat de generaal *Evans* niet op St. Sebastiaan teruggeworpen is, zoo als men gezegd had, maar wel dat hij zijne aanvallen niet verder dan tot op drie uur gaans van St. Sebastiaan heeft voortgezet, en dat hij stellig genomen heeft tegenover Astegarraga, een dorp gelegen tusschen Hernani en Ernani, op den grooten weg naar Frankrijk, zoodat hij een enkel punt van dien weg te hebben bezet. Den 10den heeft men den geheelen dag doorgevochten; den volgenden dag is er niets voorgevallen.

In een berigt uit Bajonne van den 13den wordt nog gemeld, dat de karlisten de gemeenschap met Frankrijk van den 9den tot den 11den geheel gestremd hadden. Men zeide dat een deel hunner troepen zich den 11den, dat is de dag na den eersten aanval van *Evans*, voor Pampeluna had vertoond; dat zij eene beweging aan de regtersijde hadden gemaakt, welke Estella en Tudela konde bedreigen; doch *Saarsfield* die zich in beweging had gesteld, zou waarschijnlijk dit gevaar kunnen afweren en deze bevelhebber zich voorts in verbindtenis met de beide andere legerafdeelingen zoeken te stellen. *Espartero* had, volgens dit berigt, den 10den Belsebas verlaten, had de bovenvermelde kleine plaats Guernica, met het daar zijnde garnizoen, in handen gekregen, en scheen op Durango te willen trekken.

In een berigt van nog een dag later, den 12den, wordt de inneming van Durango door *Espartero*, nader verzekerd, maar daarbij gevoegd, dat deze legerbevelhebber was gekwetst geraakt. *Saarsfield* had den 11den te Irarzum, drie en een half uur van Pampeluna, op den weg van Tolosa, nachtverblijf gehouden, hebbende bij zich 10,000 man troepen, 400 paarden en 18 stukken geschut; onder de eersten bevindt zich het fransch vreemden legioen. Eindelijk vermelden brieven uit Irun van den 14den, dat de generaal *Saarsfield* den 12den in een hevig gevecht was gewikkeld.

— Ter beurze was de strekking van den koers weder dalende. De 3 pCt. werden geopend met 79,35 en deden bij de sluiting 79,20. Het spaansch actief hield zich beter staande, geopend op 28⅝, steeg de koers tot 28⅞. De notering was heden (17 *Maart*) 5 pCt. 106,85; 3 pCt. 79,15; Nap. renten 98,65; Sp. Ardoin 28⅞; Passive 7⅞; Rom. L. 102½.

(*Van den 18den Maart*).

Onder de leden van het ministerie en op de Tuilerien schijnt men vreeze te hebben opgevat dat de wetten op de *apanages* een' te veren niet geduchten tegenstand in de kamer zullen ontmoeten, ten gevolge almede van den weinigen bijval die deze ontwerpen in het algemeen bij het publiek vinden. Het openbaar gevoelen is, dat het Orleansche huis, van zich zelf zoo ontzettend rijk, te zeer in staat is, om de leden der familie in den aan hunnen rang verschuldigden stand te plaatsen, dan dat daarvoor aan de natie nog lasten moeten worden opgelegd. De arbeid der commissie met het onderzoek dezer voordragt belast, geeft stof tot vele gissingen. De ministeriele bladen van hunnen kant hebben met ... verdediging dier wetten zich aangetrokken.

Heden heeft de kamer van afgevaardigden zich met een onderzoek van petitien bezig gehouden. Aan het slot werd ... de heer *Gouin* tot medelid der commissie wegens het ontwerp betreffende den tabak verkozen.

— Heden werden op nieuw verontrustende geruchten van bewegingen in het westen en van de ontdekking van moordtuigen, of zoogenaamde *machines infernales* rondgedragen. Een ander gerucht, dat meer grond voor zich scheen te hebben, deed weten

echter de overige vergeten. Men zeide namelijk dat eergisteren onrustige bewegingen en onlusten onder de arbeidende klasse der bevolking van Amiens waren uitgebarsten. De prefect van Amiens had een besluit genomen, wegens dadelijke regtén van invoer voor de fourrage, 't welk den 15den dezer moest worden uitgevoerd. Volkshoopen hadden zich op dien dag onder oproerige kreten op de openbare pleinen verzameld, de nationale garde had geweigerd het volk uiteen te drijven, en de troepen, bepaaldelijk een regiment kurassiers, had voorbeeld gevolgd. Met verlangen ziet men nadere tijdingen hieromtrent te gemoet.

— Men zegt dat het gouvernement aan den staatsraad de zaak der protestatie van den aartsbisschop van Parijs, met het bijzonder oogmerk heeft opgedragen, om voor te komen, dat die verklaring bij de behandeling van het ontwerp in de kamer, stof tot eene discussie geve.

— Men verneemt dat op den 26sten April aanstaande, den verjaardag van de Koningin, het nieuw historisch museum te Versailles zal worden opengesteld. Luisterrijke feesten zouden, te dier gelegenheid aan het hof gegeven werden, en daarbij aanzienlijke vreemdelingen, waaronder der Belgen vorst, *Leopold*, tegenwoordig zijn.

— De *Gazette de France* beweerde gisteren avond, dat keizer *Nicolaas* zich tegen het huwelijk van den hertog van Orleans met de prinses van Mecklenburg-Schwerin zoude verzet hebben; weinig geloof werd echter hieraan over het algemeen gehecht.

— Uit Lausanne schrijft men, dat de fransche en oostenrijksche gezanten in Zwitserland, zich bij den Vorort, thans te Lucern gevestigd, ernstig beklaagd hadden dat er nog vele vreemde woelgeesten en vlugtelingen zich in het land schuil hielden. De heer *Bombelles* wees bijzonder op den beruchten *Rauschenplatt*, die zich in Basel-landschap bevond. Het voorzittend bestuur van Lucern had beloofd hetgeen in zijn vermogen was tot de verwijdering der vreemdelingen te zullen ten uitvoer leggen.

— Van Bayonne schrijft men dat verscheiden agenten van handelhuizen te Londen en Parijs zich in laatstelijk bij don *Carlos* vervoegd hadden om hem voorslagen van leeningen te doen. De pretendent had zich weinig genegen betoond om in de waarschijnlijk uiterst baatzuchtige voorstellen dier heeren te treden, en zij waren onverrigter zake afgetrokken. De raadsman van don *Carlos*, de bisschop van Leon [illegible] zijn meester echter tot andere gedachten weten over te halen, waarop men de voornoemde agenten terug had ontboden, thans waren zij in nieuwe onderhandeling met don *Carlos*.

— Uit Madrid heeft men berigten tot den 9den Maart, vermeldende onder anderen, dat de beide cortes leden *Aranda* en *Santa-Cruz* naar het Noorderleger waren vertrokken.

Men had er vernomen dat de generaal *Alaix* eindelijk besloten had om zijn bevelhebberschap neer te leggen, en zich naar Burgos begeven had, waar zijn gedrag regterlijk zoude onderzocht worden; zijne troepen waren onder de overige legerafdeelingen verdeeld.

Het *Journal des débats* komt heden terug op de eerste bewegingen van den generaal *Evans* en beschuldigt dien generaal, dat hij, na de bemagtiging der hoogten van Almendralidoa, zijne troepen aan een geweldig en nutteloos verlies heeft blootgesteld, door hen in de engte die naar Astigarraga geleidt, aan het moorddadig vuur der karlisten prijs te geven. Dit zou in den namiddag van den 10den zijn gebeurd. Op den 11den en 12den was aan die zijde niets voorgevallen.

Van gouvernements-zijde werd heden in de bladen niets bekend gemaakt, maar desen middag werd ter beurze aangeplakt de volgende

Telegraphische depeche.

» Bayonne 17 Maart.

» De generaal *Evans* heeft zich den 15den na eenigen tegenstand der karlisten, van de Venta van Hernani meester gemaakt. Hij heeft vier kanonnen genomen en s'echts vier gekwetsten gehad.

» Espartero was den 13den te Eybar, op de grenzen van Guipuscoa.

» *Saarsfield*, door de sneeuw overvallen, is, na een gering voordeel, den 12den, te Gallia nabij Pampeluna teruggekomen.

» Don *Carlos* is te Tolosa en de infant don *Sebastiaan* tegenover *Saarsfield* met 10 bataillons.

Behalve dit berigt heeft men heden niets naders van het tooneel van den krijg in Spanje vernomen.

— Door de ministeriele bladen werd heden verzekerd, dat de ongerustheid, door sommige heden gekoesterd ten aanzien der spaarkas, geheel was geweken; de remboursementen waren veel minder dan eenige dagen vroeger, en daarentegen de stortingen vermeerderd. Ter beurze was heden de koers niettemin nog dalende, waarvan de vele loopende nadeelige geruchten voor een groot deel oorzaak waren. Men zeide onderandersen, dat het 41ste regiment heden nog van hier naar Amiens moest vertrekken. — De spaansche fondsen waren williger; waarschijnlijk het gevolg van bovengemelde telegraphische depeche. De koers was heden (18 *Maart*) 5 pCt. 108,80; 3 pCt. 79; Nap. renten 98,55; Portugal 3 pCt. 32½; Spanje Ardoin gebleven 28⅛, Passive 7½; Nieuwe defer. 11¾; Id. oud. 8⅜; Rom. L. 102¼.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 17den Maart.

Uit Berlijn schrijft men dat de markies *van Londonderry* aldaar bij voortduring een vleijend onthaal vindt. — De Prins *Peter* van Oldenburg, die zich thans te Weimar bevindt, zal zich naar het slot van Biberich begeven, alwaar op het einde dezer maand zijn huwelijk met de prinses *van Nassau* voltrokken zal worden.

— Den 9den dezer was te Weenen in allerijl een courier doorgekomen, die door lord *Ponsonby* naar Londen was afgezonden. Men meent dat deze gezant, vóór dat hij naar Engeland terugkeert, een uitvoerig verslag van de zaken in het oosten aan zijn hof heeft willen mededeelen, van welk verslag men dezen courier als de overbrenger beschouwde.

H. M. de keizerin van Oostenrijk heeft aan eenen hevigen aanval van griep geleden; doch bevindt zich thans volkomen wel. — De voorzitter der bondsvergadering is nog steeds ongesteld. — Prins *van Wasa* is van zijne reize naar zijne goederen in Moravie, alwaar het stoffelijk overschot zijns vaders, den gewezen koning van Zweden, is ter aarde besteld, te Weenen teruggekomen. — In die hoofdstad verhaalde men dat de Sultan in dit voorjaar eene reis naar Silistria zou maken, en te dier gelegenheid hoogst waarschijnlijk de stad Bucharest ook met een persoonlijk bezoek zou vereeren. Men twijfelde echter nog aan de gegrondheid van dit gerucht. — De aartshertogin *Sophia* zou zich weldra naar de baden van Ischl begeven.

— Te Napels heerscht thans eene in dit jaargetijde aldaar ongewone koude, die zich te sterker doet gevoelen, daar men reeds een tijd lang zeer zacht en schoon weder heeft gehad. De sneeuw bedekt velden en wegen en ligt vrij hoog; terwijl de hagel veel schade aanrigt. — Men zegt thans dat de schade door het gedeeltelijk afbranden van het koninklijk paleis veroorzaakt, veel geringer dan zij, dan eerst is opgegeven. De Koning heeft last tot den onmiddellijken wederopbouw gegeven, en wil het paleis in den aanstaanden herfst weder betrekken. Men meent daaruit te kunnen opmaken dat er te Napels hooge personaadjens tegen dien tijd verwacht worden.

— Men is druk bezig met het werken aan eene nieuwe haven te Catania, waardoor aan den handel dezer fraaije stad, welke aan den voet des bergs Etna ligt, veel uitbreiding gegeven zal worden.

— Te Rome klaagde men voortdurend over achteruitgang van handel en nijverheid en stilstand van bedrijven. Te daaruit ontstaande armoede en zedelijke verbastering der bevolking had tot verscheidene petitien aan Z. H. den Paus aanleiding gegeven.

— Op Malta bleef de pest onder menschen en vee groote verwoestingen aanrigten.

— Uit Odessa schrijft men dat aldaar Keizer *Nicolaas* zeker in den aanstaanden zomer verwacht werd. De graaf *Woronzoff* maakte zijn paleis in gereedheid om den keizer daarin te ontvangen.

ENGELAND.

Londen, den 16den Maart.

De bill, door het ministerie voorgesteld tot afschaffing van de kerkbelasting is, in de zitting van het lagerhuis van den 15, dezer, met 273 tegen 250 stemmen aangenomen. De geringe meerderheid van 23 stemmen waardoor deze aanneming geschiedde, geeft [illegible] alle hoop bestaat dat deze bill door het huis der lords [illegible] worden, zoude omstandigheden [illegible] ten uitvoer zou kunnen brengen. [illegible] dat de tory partij het roer der zaken bij een mogelijken val van het ministerie, niet in handen zou krijgen. De *Courier*, den uitslag dezer stemming als de zegepraal van godsdienstige begrippen op de [illegible] gevoelens beschouwende, geeft de vrees te kennen, dat wanneer men in de gesteldheid der gemoederen [illegible] lijk, mogt willen overgaan tot eene ontbinding van het parlement, en tot het doen van nieuwe verkiezingen, de [illegible] van engeland en het bestaan der gevestigde kerk, groot gevaar zou den loopen.

Den 19den waren er nog 123 verzoekschriften voor en 175 tegen de voordragt bij het huis der Lords ingekomen.

In het Lagerhuis is gisteren door den heer *Roebuck* een voorstel gedaan tot het aan het huis overleggen der briefwisseling tusschen Rusland, Turkije en onze regering over de vaart op de Zwarte Zee; dit voorstel vond echter geen bijval.

— Het bankdividend voor het halfjaar is op 4 ten honderd bepaald.

— Lord *Palmerston* lijdt aan een aanval van jicht.

— De berigten uit Lissabon tot den 2den dezer, houden in dat de cortes eenparig het voorstel der regering om het gewest Algarvie in staat van beleg te stellen, hebben goedgekeurd. De brigadier *Rio Lobrana*, (*Pinto Pizarro*) is tot aanvoerder der troepen benoemd, die de bende van den oproerigen *Remichedo* zullen gaan bevechten. Het schijnt dat het engelsche oorlogsvaartuig, de *Pearl*, op de Algarvische kust kruist.

— Op de Londensche beurs van gisteren stonden genoteerd de 3 pCt. geconsol. 90¼ à ⅜; gered. 90⅝; Ned. W. S. 2½ pCt. 53¾ à ⅞; dito 5 pCt. 103⅝; Spanje Ardoins 27½; coupons 48; Passief 7⅛. Port. 3 pCt. 32⅝; dito nieuwe 50; Braz. 87. Columb. 24⅞.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Maart.

De *Staats-Courant* houdt heden het berigt eener negotiatie tot te gelde making van losrenten rentende 5 pCt. ten honderd, ten laste van 's rijks overzeesche bezittingen, waarvan de renten door het rijk, bij de wetten van 11 Maart 1837 (Staatsbladen n°. 9 en 10) onvoorwaardelijk zijn gewaarborgd. De hoofdbepalingen dezer negotiatie zijn de volgende. De inschrijving wordt opengesteld voor 19,000 aandeelen, elk à *f* 1000, waarvoor eene losrente à *f* 1000 ten laste der overzeesche bezittingen zal worden afgegeven; elke losrente zal voorzien zijn van halfjarigen coupons, betaalbaar op 1 April en 1 October, met betaling van intrest, ingaande 1 April aanstaande. De inschrijvingen kunnen geschieden op maandag, dingsdag en woensdag [illegible] bij de Nederlandsche bank [illegible] de hoofdplaatsen der provincien en te Rotterdam bij [illegible] van den rijkskassier. De inschrijvingen zullen worden gesloten op den 12den en de uitslag vóór of op den 17den worden bekend gemaakt. De betalingen zullen moeten worden gedaan in geld of in bankbiljetten op de navolgende termijnen vóór of op 30 April, 30 Junij, 10 October en 10 Januarij 1838, telken male *f* 250. Ieder aandeelhouder zal tot den vervaldag van den laatsten termijn, bij elk aandeel, nadat daarop de twee eerste termijnen zijn gefourneerd, met eene bijlage van *f* [illegible] [illegible] obligatie van *f* [illegible] de wetten van [illegible]. Daarvoor zal hij bekomen eene losrente tegen 5 ten honderd, tot een gelijk kapitaal van *f* 1000 ten laste van de overzeesche bezittingen. Op de in te trekken obligatien zal geenen verderen interest dan tot den laatsten Maart worden voldaan, daar die op de losrenten den 1sten April ingaat. De recepissen, uit te geven bij de betalingen en bij de inlevering der obligatien, zullen niet later dan aanvankelijk 1 Julij aanstaande tegen originele losrenten ten laste der genoemde bezittingen verwisselbaar worden gesteld, met onvoorwaardelijken waarborg van het rijk voor den interest. Aan den handel zal een [illegible] courtagie over het fournissement worden betaald.

— Uit 's Hage meldt men dat H. M. de Koningin Zaturdag avond den franschen schouwburg, alwaar de opera *la Juive* werd opgevoerd, met hare tegenwoordigheid heeft vereerd.

— Uit Utrecht schrijft men van den 19 Maart:

» Den 16. werd door den aftredenden Rector der hoogeschool, den Hooggel. Heer *J. L. C. Schroeder van der Kolk*, de Rectorale waardigheid overgedragen aan den Hooggel. Heer *L. G. Visscher*, na het houden eener plegtige redevoering: *Over de verwaarloozing in ons Vaderland der vereischte zorg ter beveiliging van het ongelukkig lot der krankzinnigen, en ter genezing van dezelve.*

» Tevens zijn aan de schrijvers der bekroonde prijsverhandelingen de gouden eerepenningen uitgereikt, zijnde deze toegewezen, door de Faculteit der Letterkunde aan den Heer *J. G. Hulleman*, Phil. Theor. Litt. et Hum. Cand. en door de Faculteit der Wis- en Natuurkunde wegens de Zoologische vraag aan den Heer *H. Verloren*, [illegible] Studenten dezer Hoogeschool; terwijl door de genoemde Faculteiten aan de Heeren *J. E. Enteloor de Geer*, Phil. Theor. et Litt. Hum. Cand. alhier en *P. H. J. Wellenbergh*, Med. Stud. te Leyden, en door de Theologische Faculteit aan den Heer *F. [illegible]*, Theol. Stud. te Groningen, vereerende getuigschriften zijn toegekend, welke laatste echter door ziekte verhinderd is geworden, bij de plegtigheid tegenwoordig te zijn.

» Tot Secretaris van den Akademischen Senaat voor het volgende Academiejaar is benoemd de Hooggel. Heer *R. van Rees*.

» De plegtigheid van dezen dag werd met eene Serenade door HH. Studenten besloten.«

— Uit Oldeberkoop in Vriesland schrijft men van den 8. dezer:

« Als eene bijzonderheid kan van hier gemeld worden dat de dochter van zekeren *Jan Geerts Mulder*, logementhouder alhier, oud zijnde ongeveer veertien jaren, sedert Pinksteren van het jaar 1835, ongesteld zijnde, gedurende dien tijd niet de minste hoeveelheid spijze of voedsel heeft genoten, maar altijd een afkeer hiervan heeft gevoeld; haar gestel hierdoor geheel ondermijnd en meer naar een geraamte dan naar een mensch gelijkende, zoo heeft haar toestand voor eenige dagen een gunstige keer genomen, daar de eetlust langzamerhand is teruggekomen.«

— Luidens de laatste berigten uit Kopenhagen, was de toestand des Konings van Denemarken, niet gunstig.

Den 17den dezer heeft de kamer van belgische vertegenwoordigers, zonder discussie en met eenparige stemmen, het wets-ontwerp betreffende de indeeling der kies-kantons van Maastricht, voor de gewestelijke verkiezingen, aangenomen. Daar de minister geen tijd had gehad om zich op de discussie over de militaire [illegible] voor te bereiden, werden de beraadslagingen daarover uitgesteld. Daarop is de vergadering tot den 4den April gescheiden.

De senaat heeft met eenparige stemmen het budget voor het departement van oorlog aangenomen, en is daarop onbepaald geadjourneerd.

— De Ardoins hebben zich Zaturdag te Antwerpen gedurende den geheelen beurstijd staande gehouden op 26½; weinig zaken gingen er echter in dit papier om. Men seide dat in de Parijsche koers van gisteren geene variatie was geweest. De notering was zaturdag (18 Maart) te Antwerpen als volgt: Belg. 100 ¾ O. Metall. 104; Spanje Ardoin 26½; Defered. 9; Nap. renten 92 ¾; B. Tavelère 59½; Sicil. 92 ½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98. — Wisselkoers op Amsterd. ⅜; op Rott. ¼ pct. premie.

Nieuwste Fransche Letterkunde, N°. XVII.

ZIZINE, par CH. PAUL DE KOCK. Deux volumes. Prix fl. 1,—

» Het *Muséum Littéraire*, zoo rijk in verscheidenheid is het ook in gehalte. Alles wat daarin opgenomen wordt is niet van gelijke kleur, heeft niet dezelfde strekking, verdient niet gelijke berisping noch lof. — Het schrijven van de verschillende personen, die den toon geven in de Fransche letterkundige wereld, mogen de letterkunde zelve hebben vervalscht en ontsierd, en dit gebrek moge op allen kleven; niet te min is het een groot verschil wie schrijft. Daar zijn romans van *Soulié*, van *Balzac*, en anderen die in alle naaktheid met de levendigste verwen tooneelen voorstellen, waarbij men schaamrood worden moet, of waarvan men gruwt; wij hebben in de romans van *Paul de Kock* wel ligtvaardigheid van stijl, wel weetheid naar den Franschen trant, en behaagzucht om *un mot pour rire* te plaatsen gevonden, maar de zedelijke strekking van zijn schrijven hebben wij altijd moeten toejuichen; en die strekking was overal duidelijk, het geheele werk door. Vermakende, wil hij zijne lezers het goede doen opmerken. — In dezen roman heeft de schrijver in den persoon van *Zizini* een beschermengel gesteld voor de onschuld tegen de verleidingen der wereld; en de ongezochte voorstellingen van grootmoedigheid, van weldadigheid, van liefde, zijn met even zoo levendige kleuren afgemaald als het bespottelijke, als het verraderlijk listige, dat noodzakelijk hier eene plaats moet vinden. Men ziet hier overal den triomf der deugd, de onzalige gevolgen van eenen misstap; en het ondervend hart van den man, die in *Zizine* het kind hervindt zijner meer medelijdenswaardige dan misdadige, doch altijd berispelijke dochter, kenteekent zich overal op eene aandoenlijke wijze. Als men oplet hoe de schrijver het [illegible] heeft willen maken, dat [illegible] vergetelheid en aan verachting grenzend gevoel verwekt, dat een losbandig leven door dat leven zelf wordt gestraft; en dat meermalen dien ten gevolge een worm knaagt aan het hart, zelfs wanneer het geweten nog niet ontwaakt is; dan zal dit boek, alschoon roman, goed kunnen doen. Wie zou den armen waterdrager niet lief hebben en bewonderen? Wie juicht den zal niet toe van den eerloozen verleider, op het oogenblik dat hij nieuwe helsche ontwerpen smeedt? Het zachtaardig en menschlievend gedrag des geneesheers, zal de aandacht niet ontgaan; en ondanks de misstappen zijner jeugd, wie zal in den ongelukkigen vader niet belangstellen, die, met negenjarigen rouw over zijne verlorene dochter, zijn vroeger onzedelijk gedrag heeft geboet? — Het vaderlijk

gevoel, allen anderen hartstogt bedwingende, wordt door *Paul de Kock* voorgesteld in zijn roman *Zizine*; de zoo bewonderde *Balzac* heeft dat eigen gevoel beschreven in *le Père Goriot*; maar met welk verschil: wij hebben gebloosd van schaamte over het denkbeeld dat dit werk in handen onzer jeugd en onzer echtgenooten zoude komen; de ongekunstelde voorbeelden van de schandelijkste onkuischheid werden daar *con amore* beschreven; maar *de Kock*, hoewel niet vrij te pleiten van ligtvaardigheid van stijl, heeft althans bij de behandeling van hetzelfde onderwerp de kieschheid gespaard, en ons niet vergast op beschrijvingen en verhalen, die al mogen zij dan de groote Parijsche wereld voorstellen, beter ongekend waren in ons land, waar, Gode zij dank, de zeden nog niet zoo verdorven of de verbeelding nog niet zoo zijn bedwelmd, dat het lezen van zedebedervende boeken niet afgekeurd zou worden door verre weg het beste en degelijkste gedeelte der natie.

*** Ons geliefd jongste Zoontje HERMANUS LODEWIJK, werd ons heden door den dood ontrukt.

A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.
AMERSFOORT, J. R. DRIJFHOUT VAN HOOFF,
17 Maart 1837. Geb. ELEMANS.

*** De Heer WILHELMUS GERARDUS JANSSEN en bij zijn overlijden zijne dessendenten, wordt of werden verzocht zoo spoedig mogelijk en wel uiterlijk vóór den 27sten Junij dezes jaars, zijne of hunne verblijfplaats op te geven aan den Notaris EDUARD BAAK, op de Keizersgracht over de Westermarkt te *Amsterdam*, ten einde een voor hen voordeelig berigt te erlangen. Brieven *franko*.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Assessoren der Gemeente *Etten* en *Leur*, zullen, onder nadere approbatie van Hun-Edele Groot Achtbaren de Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, op Woensdag den 29sten Maart 1837, des voormiddags ten *tien* ure, in het gemeentehuis te *Etten*, publiek Aanbesteden:

Het BOUWEN van een KEERSLUIS in de Haven van de *Leur*, buiten het Sas, met een paar PUNTDEUREN, wijd in den dag *zeven* ellen; en zulks met Leverantie van alle de daartoe benoodigde en vereischte Materialen, Arbeid, enz.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek en de teekening zullen 10 dagen vóór de Aanbesteding, dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, van des morgens 9 tot 's middags 12 ure, voor de gegadigden ter lezing en visie liggen ter Secretarie van *Etten* en *Leur*, terwijl het bestek ook nog gedurende het gemelde tijdperk ter lezing zal liggen ten huize en herberge van CORNELIS VAN BECKHOVEN op de *Leur*. Zijnde overigens de noodige informatien te bekomen ten kantore van den Burgemeester van gezegde Gemeente, die ook de vereischt wordende aanwijzing *in loco* zal laten doen.

Etten, den 17 Maart 1837.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
H. SCHRAUWEN, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris,
C. B. VAN BEUGEN.

*** Door F. P. STERK, te *Breda*, is den 15 Maart 1837 aan het Stedelijk Bestuur ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

Galérie des Arts et de l'Histoire, composé des tableaux et statues les plus remarquables des musées de l'Europe et de plus de 100 sujets tirés de l'Histoire de NAPOLEON, gravés à l'eau-forte sur Acier par RÉVEIL, et accompagnés d'explications historiques, 700 gravures de Mythologie, Histoire et tableaux de Genre.

*** Heden is uitgegeven en aan HH. Inteekenaren verzonden:

DE EERSTE AFLEVERING VAN DEN

HUIS-BIJBEL,

met eene verbeterde Spelling, naar de gewone Staten-Overzetting en versierd met 30 op staal gegraveerde PLATEN en eene KAART VAN PALESTINA, in 30 Afleveringen elke à 45 Cents.

De uitgave van de Eerste Aflevering zal een ieder overtuigen, dat er nog geen Bijbel bestaat, die, gelijk deze, volledigheid van Tekst, duidelijken en leesbaren Letterdruk, schoonheid der Platen, met eenen zoo Goedkoopen Prijs vereenigde.

Ook zullen wij de Inteekening nog tot de Uitgave van de Derde Aflevering open laten.

Moge dan ieder Bijbelminnaar voor zijn Huisgezin zich van deze gelegenheid nog bedienen, om zich van het kostelijkste Boek, dat er bestaat, op de beste wijze te voorzien.

De uitgave in groot kwarto zal nog in den loop van deze maand het licht zien.

Het Bibliographische Instituut te Amsterdam.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende GENEESKUNDIGE WERKEN voorhanden:

I. Traité d'anatomie descriptive, rédigé d'après l'ordre adopté à la faculté de medecine de Paris, par *H. Cloquet*, docteur en médecine et professeur agrégé de cette faculté. 1 fort volume gr. in-8°, avec un atlas de 15 planches in folio . . . f 10,—

II. Traité complet d'anatomie chirurgicale générale et topographique du corps humain, ou anatomie considérée dans ses rapports avec la pathologie chirurgicale et la médecine opératoire par *A. Velpeau*, 1 vol. gr. in-8°. avec un atlas de planches in-4°. . . . f 8,—

III. Dictionnaire de Médecine, de [illegible], des Sciences accessoires [illegible] vétérinaire par [illegible] *Nysten*, sixième édition, 1 vol. gr. in-8°. . . . f 4,50.

IV. Traité de physiologie pathologique, rédigé suivant les principes de la nouvelle doctrine médicale par *L. J. Bégin*, 4 vol. in-8°. . . . f 7,50.

V. Encyclographie des sciences médicales. — Réimpression générale des ouvrages périodiques sur ces sciences, publiés en France.
Il paraît chaque mois une livraison grand in-8° à raison de . . . f 1,70.

VI. Nouveaux élémens de chirurgie et de médecine opératoire ouvrage contenant l'exposition complète des maladies chirurgicales et des opérations qu'elles réclament, par *L. J. Bégin*, 1 gros vol. in-8°. . . . f 6,—

VII. MOLL, (A.) Handboek tot de leer der teekenen van Gezondheid en Ziekte (Semiologia Medica), 3 deelen met Aanhangsel, gr. 8°, 2de druk. 1826. . . . f 15,—

VIII. MOST, (G. F.) Encyclopedisch Woordenboek der Practische Genees-, Heel- en Verloskunde. Naar de beste bronnen en eigene ondervinding, in verband met andere practische Genees- en Heelkundigen, bewerkt. In 22 stukken kompleet. Met kleine letter, compres gedrukt, 6 stukken. . . . f 14,80.

IX. WATER, (I. A. VAN DE) Beknopt doch zoo veel mogelijk volledig Handboek voor de Leer der Geneesmiddelen. (Materies Medica.) Tweede verbeterde en vermeerderde uitgaaf, door *M. W. Plagge*, M. D., Lijfarts van Z. D. H. den regerenden Vorst van Bentheim en Steinfurth, Badarts te Bentheim en Lid van onderscheidene geleerde Genootschappen, gr. 1834. . . . f 4,80.

X. Magazijn der Ontleedkunde, of volledige verzameling van ontleedkundige afbeeldingen van het menschelijk ligchaam, naar de teekeningen van de voornaamste geleerden in dat vak, met eene uitvoerige verklaring van Dr. *T. Richter*, vertaald en hier en daar vermeerderd door *S. J. Galama*, elke aflevering, *bij inteekening*, in 4° 75 cents, in folio f 1,—; gekleurd in 4° f 1,50, in folio f 2,—.

XI. Buiten inteekening: in 4° 90 cents, in folio f 1,25; gekleurd in 4° f 1,80, in folio f 2,50.

XII. *Chelius*, Leerboek der Heelkunde 10 deelen. f 24,20.

XIII. *Jacobson*, Ontleedkundige Beschrijving van de Leer der Breuken 1e deel. . . . 1829 f 3,60.

XIV. *Béclard's* Grondbeginselen der Algemeene Ontleedkunde, of beschrijving van al de Weefsels, waaruit het menschelijke ligchaam is zamengesteld. Naar den [illegible] uit het Fransch door *G. J. van Epen*, 2 deelen. f 8,60.

XV. *Van Epen*, Beknopte Handleiding tot de Leer der Verbanden, en tot eene doelmatige behandeling van de menigvuldigst voorkomende Ontwrichtingen en Beenbreuken. . . . f 2,80.

XVI. *Langenbeck*, Natuur- en Ontleedkundige beschrijving van het Zenuwstelsel . . . f 1,25.

XVII. *Van Onsenoort*, de Operative [illegible] voorgedragen, 3 deelen. . . . f [illegible],60.

XVIII. *Blom*, Handboek voor de [illegible], ten dienste van Geneeskundigen 1e stuk. . . . f 2,60.

XIX. [illegible], Gronden van de Leer der Smetstoffen. f 1,00.

XX. *Sachs*, Handleiding, tot de eerste behandeling van Schijndooden. . . . f ,50.

XXI. *Meijer*, Magnetisch-Somnambulistische, geneeswijze der, hier en elders heerschende, Ziekte, of zoogenaamde Griep tevens met een verslag van twee merkwaardige genezingen van Graauwe Staar; mitsgaders eenige bespiegelingen over het wezen en de werkingen van het Dierlijk Magnetismus. . . . f ,40.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers